

Retningslinjer for kunst i offentlige rom i Fredrikstad kommune

Oppdatert i Samfunnsutvalgets møte onsdag 19. november 2025, i sak 52/2025

§1. Formål

Retningslinjer for kunst i offentlig rom skal bidra til at profesjonell samtidskunst preger og forbedrer Fredrikstad kommunes offentlige bygg og uterom. Ordningen skal stimulere produksjon av kunstprosjekter av høy kvalitet og bidra til økt interesse for kunst som beriker, engasjerer, skaper refleksjon og bidrar til nye arenaer for kunstopplevelse og samhandling, samt spesielt sikre barn og unge tilgang til kunst av høy kvalitet. Kommuneområde samfunn ved virksomhet kultur skal ha et samlende og koordinerende ansvar for den profesjonelle kunsten i Fredrikstads offentlige miljøer.

§ 2. Virkeområde

Ved nybygg, tilbygg eller ombygging av; barnehager, skoler, omsorgsinstitusjoner, kulturbygg, idrettsbygg, samfunnshus, kirkebygg og administrasjonsbygg skal det avsettes midler til kunst. Bygninger eller utbedringer av bygg som ikke gir vanlig adgang for publikum, f. eks en garasje, eller utbedringer av bygningsmessige forhold som ikke påvirker eller endrer det offentlige rom, så som utbedringer av eksempelvis røropplegg og ventilasjon, er unntatt fra retningslinjen med mindre det foreligger særskilte grunner til kunstprosjekt. Restaureringsprosjekter av bygg med en historisk verdi eller med vernestatus er unntatt retningslinjen, med mindre prosjektet også innbefatter nye påbygg. Med kunst menes her enhver form for visuell og audiovisuell kunst av en profesjonell kunstner eller kunstnergruppe. Kunsten kan plasseres både i og utenfor bygningen, eller være et selvstendig kunstverk integrert i bygget. Ved nyanleggelse eller oppgradering av offentlige rom som plasser, torg, kaier, grøntanlegg og friområder, skal det også vurderes å avsette midler til kunst. Retningslinjen skal anvendes også ved prosjekter som realiseres som offentlig-privat samarbeid (OPS), eksempelvis bygg som realiseres i privat regi, men har en offentlig funksjon og hvor kommunen har forpliktet seg til et langsiktig leieforhold.

§ 3. Økonomiske rammer

Kommunedirektøren skal i forslag til kommunens investeringsbudsjett hvert år komme med anbefaling på hvilke investeringsobjekter det bør avsettes kunstmidler til. Bystyret fatter endelig vedtak i det årlige budsjettvedtaket. Avsetningen til bygg beregnes som 1–2 %, avhengig av byggets representativitet. Avsetningen beregnes av entreprisekostnad inkl. mva. (sum 1-7) i Norsk Standard NS3453. Avsetning til plasser, torg, kaier, grøntanlegg og friområder beregnes som 1–2 % av brutto investeringsramme for prosjektet.

§ 4. Ansvar og oppfølging

Ansvar for prosess og gjennomføring av kunstprosjekter i Fredrikstad kommune tilligger kommuneområde samfunn ved virksomhet kultur. Når midlene til kunstprosjektet er overført til kommuneområdets budsjett, oppnevnes en kunstkomite og det igangsettes prosess med kunstprosjektene slik at arbeidet kan gå parallelt med byggeplanlegging og byggeprosess. Beløpet som avsettes til kunst skal dekke alle utgifter i forbindelse med kunstprosjektet, inklusive kostnader til montering og eventuell fundamentering, lyssetting og skilting, samt honorering av kunstkonsulent. Eventuell konkurransekostnader skal også dekkes av denne avsetningen. Det skal utarbeides en bruker- og vedlikeholdsplan for alle prosjektene. Vedlikeholdsplanen følges opp av virksomhet kulturs arbeidsgruppe for vedlikehold av

kommunens kunst og skulpturer i uterom. I arbeidsgruppen er representanter fra kommuneområde teknisk drift, kommuneområde samfunn ved virksomhet kultur og Østfold kunstsenter.

§ 5. Ekstern medfinansiering

Der det er hensiktsmessig søkes det om tilskudd fra Kunst i offentlig rom (KORO). Det kan søkes om inntil 50 prosent av et prosjekts totalkostnad i kommunale prosjekter. Ved tilskudd fra KORO er dette et bidrag til kunstprosjektet og konsulenten(e). Kommunen er arbeidsgiver for kunstkonsulenten(e) i prosjektperioden.

§ 6. Mindre prosjekter

I prosjekter hvor kunstbeløpet er under kr 200 000 er det kommunens innkjøpskomite for kunst som gis ansvar for kunstprosjektet. Innkjøpskomiteen suppleres med en bruker fra det aktuelle bygget/anlegget. Kommunens kunstfaglige representant fungerer i disse tilfellene som leder av komiteen.

§ 7. Kunstkomite

Det oppnevnes en kunstkomite for hvert bygg- eller anleggsprosjekt. Den enkelte kunstkomite skal bestå av representanter som nevnt nedenfor.

Medlemmer med stemmerett:

- Kunstkonsulent, foreslås av Østfold kunstsenter
- Virksomhetsleder kultur eller en kunst/kulturfaglig representant i dennes sted
- Representant fra Østfold kunstsenter
- Brukerrepresentant for det aktuelle bygget/anlegget
- Byggets prosjektleder eller dennes representant

Som konsultative medlemmer har følgende møte- og talerett, og bør stille ved behov:

- Byggets/anleggets arkitekt
- Kommunens byantikvar

Medlem av komiteen uten stemmerett:

- Politisk representant som velges av samfunnsutvalget for hver valgperiode

Dersom mottakeren er det allmenne publikum, som ved for eksempel plasser og torg, utpeker Kommunedirektøren en hensiktsmessig brukerrepresentant.

Rollefordeling

Den oppnevnte kunstkonsulenten leder utvalget. Ved stemmelikhet har leder av komiteen dobbeltstemme. Det kan møte flere brukerrepresentanter, men kun én har stemmerett. Virksomhet kultur har sekretærfunksjonen for komiteen.

§ 8. Kunstplan

Kunstkonsulenten utformer kunstplan med budsjett som vedtas av kunstkomiteen.

Kunstplanen skal inneholde:

- a) Beskrivelse av bygget/anlegget, bruksfunksjoner og bruksrammer
- b) Valg av område (ute og inne) med begrunnelse.

- c) Begrunnelse for valg av kunstner(e)
- d) I hvilken grad kunstprosjektet skal realiseres med:
 - Oppdrag til en eller flere navngitte kunstnere
 - Utskriving av konkurranse (åpen eller lukket)
 - Eventuelt kjøp av kunst

Kunstplanen kan legges frem til orientering/referatsak i samfunnsutvalget.

§ 9. Etterarbeid

Kunstkomiteen utarbeider en rapport etter gjennomført kunstprosjekt i offentlig rom. Rapporten skal inneholde en kort oppsummering av prosjektet og suppleres med fotodokumentasjon av kunsten, eventuelt også annet dokumentasjonsmateriale. Kommunen skal kommunisere kunstprosjektene ut til publikum